

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci žalobce: **TOS Hostivař s.r.o.** (dříve HOL – MONTA spol. s r.o.), se sídlem Praha 10, Hostivař, Radiová 1431/2a, IČO: 45809895, zast. JUDr. Petrem Kališem, Ph.D., advokátem se sídlem Praha 1, Týn 639/1, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29.6.2015, č.j.: MF-80443/2014/1203-5

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 4.935.000,- Kč vydaný Magistrátem hlavního města Prahy (dále jen „správce daně“) dne 4.2.2014 pod č.j. S-MHMP 137545/2014.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval, že žalobci bylo na základě smlouvy ze dne 6. 10. 2008 o financování projektu v rámci Operačního programu PRAHA – KONKURENCESCHOPNOST (dále jen „smlouva o poskytnutí dotace“) přislíbeno hlavním městem Praha poskytnutí účelové dotace maximálně ve výši 4.935.000,- Kč na úhradu 45,3% způsobilých výdajů projektu č. reg. CZ.2.16/3.3.00/21055 - „Inovace technologického vybavení společnosti HOL-MONTA“ (dále též jen „projekt“). Datum zahájení realizace projektu bylo stanoveno na 1.8.2008 a ukončení na 30.9.2009. Dotace byla vyplacena dne 26.8.2009. Dne 3.9.2013 byla provedena

administrativní kontrola; zjištění z této kontroly jsou obsažena v záznamu z provedení administrativní kontroly č. 11/2013. Proti kontrolním zjištěním podal žalobce námitky, jimž nebylo vyhověno rozhodnutím správcem daně o námitkách ze dne 10.12.2013, č.j. S-MHMP 1515433/2013. Správce daně následně vydal platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši 4.935.000,- Kč, v němž závěr o porušení rozpočtové kázně učinil na základě nenaplnění monitorovacího indikátoru „*nárůst obratu v %*“. Žalobce se totiž ve smlouvě o poskytnutí dotace zavázal, že po ukončení realizace projektu dojde v následujících třech letech k nárůstu obratu jeho podniku o 10 % oproti výši obratu doložené v projektové žádosti. Výchozím stavem bylo daňové přiznání žalobce za rok 2006. Sám žalobce v námitkách proti kontrolním zjištěním uvedl, že k naplnění tohoto indikátoru nedošlo v žádném z požadovaných let, stejně jako nedošlo k dosažení výchozí hodnoty z roku 2006. Nenaplněním uvedené podmínky dle správce daně došlo k porušení článku III. odst. 2 písm. h/ a čl. V. odst. 10 smlouvy o poskytnutí dotace, a tím k porušení rozpočtové kázně dle § 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění účinném v době porušení rozpočtové kázně (dále jen „zákon č. 250/2000 Sb.“). Žalovaný následně uvedl tabulku obrátů žalobce v jednotlivých letech:

rok	obrat v mil. Kč	změna v %
2006	69 531	výchozí 100%
2010	51 487	-25,95%
2011	43 877	-36,90%
2012	55 788	-19,77%

Žalobce podal proti rozhodnutí správce daně o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně odvolání, ve kterém namítl nesprávnost spočívající v mechanické aplikaci zákona bez uvážení všech okolností a bez přihlédnutí k objektivní realitě, tj. hospodářské krizi. V době uzavírání smlouvy o poskytnutí dotace totiž nikdo netušil, že přijde krize, kterou žalobce jako výrobce obráběcích strojů velmi pocítil. Ze strany jeho objednavatelů došlo k naprostému a okamžitému zastavení investic. Žalobce krizi ustál a jeho výsledky začaly vykazovat pozvolný růst obratu. Vzhledem k zaměření na export a úzkou provázanost se zahraničními trhy žalobce krize zasáhla zvláště silně. V roce 2014 dosáhl po pěti letech zisku (322.000,- Kč) a od začátku roku 2015 se snaží posílit roli na trhu a realizuje inovace výrobků. Účelem zákona č. 250/2000 Sb., je dle žalobce uložit odvod za porušení rozpočtové kázně a postihnout podniky, které nedodržely smlouvu, a to nikoli z objektivních důvodů, ale vlastní nečinností či nedostatečnou hospodářskou aktivitou. Podmínky pro vydání prvostupňového rozhodnutí by tedy byly splněny jen při užití úzkého jazykového výkladu. Uvedeným zákonem měla být dosažena podpora výroby a hospodaření českých firem. Stanovení odvodu je pro žalobce likvidační, jeho úhrada by způsobila předlužení a úpadek. Dále žalobce poukázal na § 2 odst. 4 správního řádu a uvedl, že je v souladu s veřejným zájmem, aby nebyl zlikvidován jeden z významných strojírenských podniků. Dodal, že všechny ostatní podmínky kromě nárůstu obrát splnil. Rovněž namítl, že výchozím rokem (pro posouzení nárůstu obrátu) neměl být rok 2006, ale rok 2009, kdy došlo k ukončení realizace projektu (pořízení frézy). Smlouva o poskytnutí dotace neuvádí, že pro posouzení uvedené podmínky měly být užity výsledky za rok 2006. Při užití výsledků za rok 2009 se žalobce požadovanému nárůstu obrátu významně přiblížil, v roce 2012 jeho obrát narostl o 8,3 %. Takový postup by byl v souladu se zásadou „*in dubio mitius*“. Žalobce udržel hladinu zaměstnanosti, pořízení frézy mu umožnilo zaměstnat dva pracovníky. Při úhradě odvodu by si frézu již nemohl dovolit a musel by propustit i oba zaměstnance. Jeden z hlavních cílů projektu, tedy pořízení frézy, byl splněn, a žalobce nezná žádnou jinou

společnost, která by byla schopna nabídnout podobné frézovací služby. Stroj tak umožňuje rozvíjet české strojírenství.

Žalovaný k těmto odvolacím námitkám v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že ukazatel nárůst obratu o 10 % si zvolil sám žalobce, když jej uvedl v projektové žádosti. Bez něj by jeho žádost nezískala potřebný počet bodů a při věcném hodnocení projektu by byla vyřazena. Podpisem smlouvy o poskytnutí dotace se pak žalobce zavázal k plnění všech závazků z této smlouvy. Smlouvu o poskytnutí dotace lze dle žalovaného označit za smlouvu odváznou ve smyslu § 2756 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Nárůst obratu je totiž nejistá událost, zejména vzhledem k možnosti finanční krize. Žalobce si měl být při uzavření smlouvy tohoto rizika vědom a měl být připraven na možné nesplnění podmínky.

Ustanovení § 22 odst. 1 a 2 zákona č. 250/2000 Sb., a projektová příručka verze 1.1 s datem účinnosti 13.2.2008 (dále jen „projektová příručka“) definují porušení rozpočtové kázně jako neoprávnění použití prostředků poskytnutých z rozpočtu územního samosprávného celku, čímž se rozumí také porušení podmínek, za kterých byly příslušné prostředky poskytnuty. Projektová žádost žalobce byla ohodnocena 50,511 body, přičemž za specifický indikátor nárůstu obratu obdržela 10 bodů. Při koeficientu 0,333 dostal žalobce za tento specifický indikátor 3,33 bodu. Bez toho by jeho projektová žádost získala pouze 47,181 bodu, což znamená, že by žalobce nedosáhl hranice 50 bodů a jeho projektová žádost by byla vyřazena. Nedodržením výsledkového indikátoru „nárůst obratu“ došlo k porušení podmínky stanovené v čl. V. bodu 10 smlouvy o poskytnutí dotace, podle níž je *„příjemce povinen naplnit monitorovací ukazatele uvedené v této smlouvě a uchovat je po dobu 3 let ode dne ukončení realizace projektu.“* Účelem poskytnutí dotace a veřejným zájmem bylo pořízení stroje za dodržení určité podmínky, kterou byl nárůst obratu podniku o 10 %. Podle čl. VIII bodu 4 smlouvy o poskytnutí dotace „pomoc z prostředků hlavního města Prahy bude příjemci poskytnuta pouze za předpokladu, že příjemce dodrží veškeré podmínky a povinnosti vyplývající pro něj z této smlouvy.

Žalovaný odmítl námitku nesouladu přijatého řešení s veřejným zájmem s tím, že mu nepřísluší hodnotit, kdo zavinil nesplnění daného indikátoru, ale hodnotí objektivní skutečnosti. Veřejným zájmem nepochybně bylo poskytnout pro rozvoj malých a středních podniků dotace, a to na základě vyhodnocení podaných žádostí a při splnění podmínek stanovených smlouvou o poskytnutí dotace.

Datum zahájení projektu bylo smlouvou o poskytnutí dotace stanoveno na 1.8.2009 a termín ukončení realizace projektu na 30.9.2009. Žalobce zakoupil stroj dne 10.12.2008 a prostředky za jeho nákup mu byly uhrazeny dne 26.8.2009. Podle projektové žádosti byl výchozím rokem pro výpočet nárůstu obratu rok 2006, neboť za toto období předložil žalobce daňové přiznání jako přílohu projektové žádosti. K tvrzení žalobce, že výchozím měl být rok 2009, kdy došlo k ukončení realizace projektu, žalovaný nejprve citoval část projektové příručky s názvem *„Ukazatele a jejich kvalifikace“* a poté připustil, že ve smlouvě o poskytnutí dotace ani v příloze D/ Příručka pro příjemce verze 1.0 skutečně není určení výchozího roku pro výpočet nárůstu obratu jednoznačně stanoveno. Žalovaný proto vycházel ze znění přílohy D/ MONITOROVACÍ UKAZATELE PROJEKTOVÉ INDIKÁTORY pro oblast podpory 3.3. a zde uvedené definice pojmu *„Nárůst obratu“*, podle níž je výchozí hodnota dána výší obratu za poslední uzavřené účetní období podniku před začátkem realizace projektu. Posledním uzavřeným účetním obdobím žalobce před začátkem realizace projektu byl rok 2007, který měl být dle názoru žalovaného stanoven jako výchozí, protože předcházel jak stanovenému roku zahájení projektu, tak i nákupu stroje. Z údajů uvedených

žalobcem v doplnění odvolání je však patrné, že ani v případě výchozího roku 2007 žalobce specifický ukazatel nárůstu obratu o 10 % v následujících třech letech po realizaci projektu nesplnil, což plyne z následující tabulky:

rok	Obrat v mil. Kč	změna v %
2007	59 006	výchozí 100%
2010	51 487	-12,74%
2011	43 877	-25,64%
2012	55 788	-5,45 %

Žalovaný přezkoumal také možnost stanovit jako výchozí rok 2009, avšak ani v takovém případě by k naplnění výsledkového indikátoru nárůstu obratu o 10 % nedošlo:

rok	Obrat v mil. Kč	změna v %
2009	51 516	výchozí 100%
2010	51 487	-0,06%
2011	43 877	-14,83%
2012	55 788	8,29%

Podle čl. V. bodu 10 smlouvy o poskytnutí dotace byl žalobce povinen naplnit monitorovací ukazatele ve smlouvě a uchovat je po dobu 3 let ode dne ukončení realizace projektu. Nedodržením výsledkového indikátoru „nárůst obratu o 10 %“ po dobu 3 let ode dne ukončení realizace projektu došlo k porušení účelu smlouvy dle čl. III. bodu 2 písm. h/ a rovněž podmínky stanovené v čl. V. bodu 10 smlouvy o poskytnutí dotace, a tím k porušení rozpočtové kázně dle § 22 odst. 2 zákona č. 250/2002 Sb. Žalovaný uzavřel, že odvod za porušení rozpočtové kázně, který odpovídá výši poskytnutých prostředků, byl žalobci uložen v souladu s právními předpisy.

V žalobě nejprve žalobce stručně shrnul dosavadní průběh řízení a poté namítl, že napadené rozhodnutí je v rozporu se základními náležitostmi demokratického a právního státu a je založeno na mechanické aplikaci zákona a jeho striktním jazykovém výkladu. Jeho nesprávnost spatřuje žalobce v tom, že ze strany žalovaného došlo k mechanické aplikaci zákona bez uvážení všech okolností a přihlédnutí k objektivní realitě. V době, kdy žalobce uzavíral smlouvu (o poskytnutí dotace), nikdo netušil, že přijde celosvětová hospodářská krize, kterou žalobce jako výrobce obráběcích strojů velmi silně pocítil. Žalobce měl již se zákazníky uzavřené smlouvy nebo se nacházel těsně před podpisem smluv, které by při jejich dodržení zaručovaly splnění podmínky nárůstu obratu, k němuž se ve smlouvě zavázal. Ze strany zákazníků, zejména německých strojírenských koncernů, kteří jsou jeho největšími odběrateli, však v důsledku vypuknutí hospodářské krize došlo k naprostému a okamžitému zastavení investic. Vzhledem k zaměření žalobce na zahraniční export ho finanční krize zasáhla zvláště silně a z jejích dopadů se stále vzpamatovává. Dle předběžných výsledků hospodaření za rok 2014 dosáhl poprvé po pěti letech zisku za účetní období ve výši 322 tisíc Kč. Od začátku roku 2015 se pak snaží posílit svoji pozici na trhu a postupně realizuje rozsáhlé inovace svých výrobků prostřednictvím rozšíření konstrukčního oddělení, kde od počátku tohoto roku již vytvořil dvě nová pracovní místa a v nejbližší době plánuje jedno další.

Samotná finanční krize jako taková je dle názoru žalobce jedním z důvodů pro prominutí sankce (odvodu za porušení rozpočtové kázně) předpokládaným dle přílohy U

projektové příručky operačního programu Praha (konkrétně jde o Přílohu 1 písm. m). Právě finanční krize naplňuje znaky skutečností nezávislých na vůli žalobce jako příjemce.

Žalobce následně s poukazem na nález Ústavního soudu ze dne 24.6.2009, sp. zn. I. ÚS 663/06 uvedl, že jeho případ je specifický a netypický a žalovaný měl tuto skutečnost v napadeném rozhodnutí zohlednit, protože hlavní materiální cíl projektu byl splněn Frézovací stroj byl pořízen a byl žalobcem dále provozován. Pořízený stroj je unikátní a žalobce nemá povědomí o žádné jiné společnosti, která by byla schopna poskytnout obdobné frézovací služby jako on. Vzhledem k tomu, že pořízený frézovací stroj může spolu se zkušenostmi a historií žalobce umožnit rozvíjet české strojírenství v této oblasti, má žalobce za to, že poskytnutí dotace splnilo zamýšlený účel. Nadto se žalobce domnívá, že se mu díky poskytnutí dotace podařilo udržet hladinu zaměstnanosti nejenom ve sledovaném období, ale i v období následujícím. Pořízení frézovacího stroje mu umožnilo zaměstnat na hlavní pracovní poměr dva pracovníky, za které za období od pořízení stroje na mzdových nákladech vydal přibližně 4.800.000,- Kč a na odvodech státu pak přibližně 1.632.000,- Kč. Pokud by měl žalobce uhradit odvod vyměřený mu platebním výměrem, musel by oba tyto zaměstnance propustit.

Žalobce spatřuje nesprávnost napadeného rozhodnutí též v porušení základní zásady činnosti správních orgánů, kdy podle § 2 odst. 4 správního řádu mají správní orgány dbát toho, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem. Dle názoru žalobce je účelem rozpočtových pravidel územních rozpočtů uložit odvod za porušení rozpočtové kázně a postihnout tak podniky, které nedodržely smlouvu nikoliv z objektivních důvodů, ale vlastní nečinností, nedostatečnou snahou nebo nedostatečnou hospodářskou aktivitou. Žalovaný musí nejenom respektovat právo, ale jeho výklad a aplikace musí směřovat k výsledku spravedlivému. Právo musí být především nástrojem spravedlnosti, nikoliv souborem právních předpisů, které jsou mechanicky a formalisticky aplikovány bez ohledu na smysl a účel toho kterého zájmu chráněného příslušnou normou (viz nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2221/08). Podmínky pro vydání napadeného rozhodnutí jsou splněny jen při zcela úzkém jazykovém výkladu příslušného zákona. Ústavní soud však ve své konstantní judikatuře opakovaně apeluje na posuzování právních předpisů nikoli podle jejich doslovného znění (tj. jazykového výkladu), ale podle jejich smyslu. Jazykový výklad představuje totiž pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě (viz nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1710/07).

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s., aniž by však zdůvodnil, v čem spatřuje nepřipustnost žaloby. Ve vyjádření k žalobě poukázal na to, že v době podání projektové dokumentace a k datu podpisu smlouvy o poskytnutí dotace metodika k promíjení odvodů za porušení rozpočtové kázně ještě neexistovala. Proto se příloha „U“ projektové příručky „Postupy pro stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně“, která v příloze č. 1 řeší také promíjení odvodu za porušení rozpočtové kázně, na žalobce vůbec nevztahuje. I pokud by správce daně k této metodice přihlédl, jednalo by se o pochybení podle bodu 2 (nenaplnění monitorovacích indikátorů), podle kterého *„nedosáhne-li projekt hodnot monitorovacích indikátorů stanovených ve schválené projektové žádosti, vždy dojde ke zhodnocení vlivu na výsledné hodnocení projektu. V případě, že projekt nedosáhne limitní bodové hranice 50 bodů, bude vyměřen odvod ve výši 100 %.“* Podle bodu 1.1 pak platí, že má-li být vyměřen odvod ve výši 100 %, jedná se o závažné pochybení a odvod nelze prominout.

Žalovaný odmítl námitku nesouladu přijatého řešení s veřejným zájmem. Uvedl, že nepochybně nákup stroje a vytvoření dvou pracovních míst. Prostředky k jeho pořízení však byly žalobci poskytnuty na základě žádosti, v níž si sám zvolil naplnění předmětného indikátoru. Sám si tak určil míru rizika, kterou ponese. Žalovanému nepříslušelo hodnotit zavinění, ale objektivní skutečnost nesplnění daného indikátoru. Veřejným zájmem bylo poskytnout pro rozvoj malých a středních podniků dotace na základě vyhodnocení podaných žádostí a při splnění podmínek smlouvy o poskytnutí dotace. Veřejný zájem je zde představován zájmem na řádném hospodaření s finančními prostředky z rozpočtu územně samosprávních celků a vydání prvostupňového rozhodnutí bylo s cílem ochrany tohoto veřejného zájmu naprosto v souladu. Nedodržením indikátoru „nárůst obrátu“ byla porušena podmínka čl. V. odst. 10 smlouvy o poskytnutí dotace, podle které je příjemce povinen naplnit monitorovací ukazatele uvedené v této smlouvě a uchovat je po dobu 3 let ode dne ukončení realizace projektu. Znění tohoto článku je jednoznačné; účelem poskytnutí dotace a veřejným zájmem bylo pořízení stroje za dodržení určité podmínky, která spočívala v nárůstu obrátu podniku o 10 % oproti výši obrátu doložené v projektové dokumentaci. Žalovaný vyšel žalobci vstříc, když předmětný indikátor hodnotil nejen ve vztahu k obrátu dosaženému v roce 2006, ale vycházel i z obrátu za rok 2007, který předcházel jak stanovenému roku zahájení projektu podle smlouvy o poskytnutí dotace, tak skutečnému nákupu stroje. Z napadeného rozhodnutí je však patrné, že ani v případě výchozího roku 2007 žalobce specifický ukazatel nárůstu obrátu o 10 % v žádném z následujících tří let po realizaci projektu nesplnil.

Při ústním jednání před soudem setrval žalobce na podané žalobě. Nad rámec jejího obsahu konstatoval, že dotační politika státu je tak široká a objemná, že jednotlivé podniky jsou nuceny dotace čerpat. Pokud by tak nečinily, ztrácely by oproti konkurenci. Předmětný dotační program měl podpořit střední podniky, avšak rozrostl se tak, že společnosti, které z něj nečerpaly, zanikly nebo stagnují. Z toho důvodu také žalobce pořídil z předmětného dotačního programu stroj, díky kterému navýšil zaměstnanost a udržel se na trhu. Žalobce naplnil všechny podmínky, které deklaroval (nákup stroje, zvýšení zaměstnanosti). Bohužel v určitý okamžik přišla hospodářská krize, která ho podstatně zasáhla. Žalobce tuto krizi sice přečkal, avšak následně po něm žalovaný začal požadovat vrácení dotace. Je otázkou, zda je takový postup v souladu s veřejným zájmem a zda stát nepostupuje vůči drobným a středním podnikatelům přísněji než vůči ostatním.

K dotazu soudu žalobce uvedl, že podal i žádost o prominutí uloženého odvodu, ta však byla příslušným orgánem zamítnuta.

Žalovaný při jednání před soudem odkázal na vyjádření k žalobě a argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí. Zopakoval, že odvod byl žalobci uložen za nenaplnění monitorovacího indikátoru nárůstu obrátu o 10 %, přičemž žalobce tento indikátor nenaplnil ani za jeden sledovaný rok. Jeho obrát naopak o téměř o 30 % poklesl. Uvedený indikátor byl také hodnotícím kritériem, bez něž by dotace žalobci vůbec nebyla poskytnuta. Malé a střední podniky, tedy ani žalobce, rozhodně nejsou nuceny k tomu, aby si o dotace žádaly. Pokud ale o dotaci požádají, jsou povinny dodržovat stanovená pravidla.

Soud při ústním jednání dospěl k závěru, že o žalobě lze rozhodnout na základě důkazů provedených v průběhu správního řízení a zdokumentovaných ve správním spise; provádění jakýchkoliv dalších důkazů proto shledal nadbytečným.

V posuzované věci vyšel z následně uvedené právní úpravy:

Podle § 22 odst. 1 písm. a/ zákona č. 250/2000 Sb., ve znění účinném do 19.2.2015, porušením rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých z rozpočtu územního samosprávného celku.

Podle § 22 odst. 2 písm. a/ zákona č. 250/2000 Sb., neoprávněným použitím peněžních prostředků podle odstavce 1 je jejich použití, kterým byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků. Za neoprávněné použití peněžních prostředků podle odstavce 1 se považuje také porušení povinnosti stanovené právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty.

Podle § 22 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., fyzická osoba, právnická osoba nebo organizační složka státu, která porušila rozpočtovou kázeň, je povinna provést odvod za porušení rozpočtové kázně do rozpočtu, z něhož jí byly peněžní prostředky poskytnuty.

Podle § 22 odst. 5 zákona č. 250/2000 Sb., při neoprávněném použití peněžních prostředků podle odstavce 2 věty první nebo podle odstavce 2 písm. c) anebo při zadržení peněžních prostředků podle odstavce 3 odpovídá odvod za porušení rozpočtové kázně výši neoprávněně použitých nebo zadržených prostředků. Při neoprávněném použití peněžních prostředků podle odstavce 2 písm. a) nebo b) odpovídá odvod za porušení rozpočtové kázně výši poskytnutých prostředků, ledaže podle smlouvy nebo rozhodnutí o poskytnutí těchto prostředků se za porušení méně závažné konkrétní povinnosti uloží odvod nižší. Pro stanovení nižšího odvodu uvede poskytovatel ve smlouvě nebo rozhodnutí procentní rozmezí vztahující se k poskytnutým peněžním prostředkům. Při stanovení výše odvodu orgán příslušný podle odstavce 7 nebo 9 přihlédne k závažnosti porušení a jeho vlivu na dodržení účelu dotace. Při porušení více povinností se procentní částky sčítají; odvod za porušení rozpočtové kázně lze uložit pouze do výše peněžních prostředků poskytnutých ke dni porušení rozpočtové kázně. Při podezření na porušení rozpočtové kázně může poskytovatel peněžních prostředků pozastavit jejich poskytnutí, a to až do výše předpokládaného odvodu. Pokud orgán příslušný podle odstavce 7 nebo 9 uloží odvod za porušení rozpočtové kázně, v rozhodnutí uvede, že z uloženého odvodu bude odvedena pouze částka ve výši rozdílu mezi uloženým odvodem a peněžními prostředky neposkytnutými z důvodu podezření na porušení rozpočtové kázně. Pokud orgán příslušný podle odstavce 7 nebo 9 odvod neuloží, poskytovatel peněžních prostředků poskytne pozastavené peněžní prostředky příjemci.

Podle § 22 odst. 12 věta první a druhá zákona č. 250/2000 Sb., prominutí nebo částečné prominutí povinnosti odvodu a penále podle odstavců 4 až 6 může z důvodů hodných zvláštního zřetele povolit orgán, který o poskytnutí peněžních prostředků rozhodl, na základě písemné žádosti toho, kdo porušil rozpočtovou kázeň. Žádost o prominutí nebo částečné prominutí lze podat nejpozději do 1 roku ode dne nabytí právní moci platebního výměru, kterým byl odvod nebo penále, o jehož prominutí je žádáno, vyměřen.

Soud o věci uvažil takto:

Námítka žalobce, že napadené rozhodnutí je v rozporu se základními náležitostmi demokratického a právního státu, neboť žalovaný pouze mechanicky aplikoval právní předpisy, aniž vzal v potaz skutečnost, že v době realizace smlouvy probíhala hospodářská krize, není důvodná. Soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobce se uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace dobrovolně zavázal k plnění sjednaných kritérií označovaných

ve smlouvě jako monitorovací ukazatele/indikátory. Podle čl. III odst. 2 písm. h/ smlouvy o poskytnutí dotace byly sjednány tyto monitorovací ukazatele/indikátory: počet nakoupených strojů a technologií – výchozí hodnota 0, plánovaná 1, počet vytvořených hrubých prac. míst: muži – výchozí hodnota 25, plánovaná 27, nárůst obratu v % - výchozí hodnota 0, plánovaná 10. Podle čl. V. odst. 10 smlouvy o poskytnutí dotace byl žalobce jakožto příjemce dotace povinen naplnit monitorovací ukazatele uvedené v této smlouvě a uchovat je po dobu 3 let ode dne ukončení realizace projektu. Článek VIII odst. 4 téže smlouvy pak stanoví, že pomoc z prostředků HMP bude příjemci poskytnuta pouze za předpokladu, že příjemce *dodrží veškeré podmínky a povinnosti vyplývající pro něj z této smlouvy*, Projektové příručky OPPK a obecně závazných právních předpisů.

K obecné a ničím nedoložené argumentaci žalobce o hospodářské nutnosti podnikatelských subjektů čerpat dotace z veřejných zdrojů v zájmu zachování jejich konkurenceschopnosti soud rovněž pouze v obecné rovině uvádí, že ne všechny podniky o dotaci žádají a zároveň ne každému žadateli je dotace poskytnuta. Žalobce rozhodně nikdo nenutil, aby o dotaci z prostředků poskytovaných z rozpočtu hlavního města Prahy žádal. Pokud tak ale na základě vlastního rozhodnutí učinil, měl před uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace důkladně zvážit, zda bude schopen veškeré smluvně sjednané ukazatele (včetně indikátoru nárůstu obratu o 10 %) naplnit. Soud nepochybně obecně známou skutečnost, že zejména v letech 2008 a 2009 byla ekonomika České republiky výrazně zasažena dopady světové hospodářské krize. Žalobce si nicméně měl být vědom rizik spojených s hospodářským cyklem a před uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace měl ve svých ekonomických kalkulacích zohlednit *veškerá možná rizika* včetně možnosti nepříznivého hospodářského vývoje v následujících letech, což evidentně neučinil.

Existence hospodářské krize nemůže mít v žádném případě za následek „specifičnost“ žalobcova případu. Negativním dopadům hospodářské krize musely při plnění podmínek sjednaných ve smlouvě o poskytnutí dotace čelit všechny podnikatelské subjekty, které dříve obdržely dotaci z operačního programu PRAHA – KONKURENCESCHOPNOST. Jinak řečeno, hospodářskou krizí nebyl postižen pouze žalobce, a jeho postavení v tomto směru proto nelze považovat za specifické či jedinečné.

Žalobcem namítané okolnosti související se zhoršenou ekonomickou situací (neuzavření již předjednaných smluv, zastavení investic ze strany německých odběratelů), ač skutečně nebyly závislé na vůli žalobce, nemohou mít žádný vliv na závěr správního orgánu o porušení rozpočtové kázně. Ze shora citované právní úpravy obsažené v § 22 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., plyne, že správní orgán nemá při rozhodování o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně prostor pro správní uvážení. Musí pouze posoudit, zda byla naplněna kritéria, která se žadatel o dotaci zavázal ve smlouvě o dotaci splnit. Nejvyšší soud k ukládání odvodu dle uvedeného ustanovení a posuzování okolností takového porušení (správního uvážení) v rozsudku ze dne 21.5.2014, č.j. 6 As 18/2014 – 42 uvedl, že *„Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů žádné snížení odvodu či jeho nahrazení jinou sankcí neumožňuje a je to ostatně i logické – odvod totiž ve skutečnosti není sankcí, ale spíše opatřením k nápravě, kdy se do rozpočtu poskytovatele dotace navrací částka, kterou vyplatil příjemci v rozporu se smlouvou či podmínkami poskytnutí dotace, tedy v podstatě bez právního důvodu.“*

Žalovaný zjistil, že ze strany žalobce nebyl monitorovací indikátor nárůstu obratu naplněn, ať již by byl jako výchozí zvolen rok 2006, 2007 či 2009 (viz výše uvedené tabulky). Soud považuje pro posouzení věci za podstatné, že *mezi stranami není sporu o tom, že*

žalobce monitorovací indikátor „nárůst obratu o 10 %“, nesplnil. To, zda měl v době uzavření smlouvy o poskytnutí dotace již uzavřené smlouvy či byl těsně před podpisem určitých kontraktů, je zcela nerozhodné, stejně jako to, že za účetní období roku 2014 již při svém podnikání vykázal zisk. Tyto skutečnosti nemohou nijak ovlivnit zásadní zjištění žalovaného o nesplnění monitorovacího indikátoru „nárůst obratu o 10 %“ ve sledovaném období tří let ode dne ukončení realizace projektu, které bylo pro rozhodnutí o uložení odvodu zásadní.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí přiléhavě poukázal na to, že žalobce se svou žádostí o poskytnutí dotace uspěl mj. i proto, že za specifický indikátor nárůstu obratu obdržel 3,33 bodu, čímž ve výsledku dosáhl potřebné hranice 50 bodů. Pokud by v žádosti netvrdil (a následně se ve smlouvě o poskytnutí dotace nezavázal k tomu), že v důsledku pořízení nového strojního vybavení z dotačních prostředků dojde k navýšení jeho obratu ve sledovaném období o 10 % ve srovnání s výchozím stavem, pak by žalobce žádnou dotaci vůbec nezískal. Tomuto závazku, který na sebe převzal uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace, však žalobce prokazatelně nedostál.

Jak plyne již ze samotného názvu operačního programu PRAHA – KONKURENCESCHOPNOST, účelem, který byl poskytnutím dotace z tohoto operačního programu sledován, bylo navýšení konkurenceschopnosti příjemců dotace. Jedním z kritérií, na jejichž základě mělo být dle smlouvy o poskytnutí dotace hodnoceno naplnění sledovaného účelu, bylo též kritérium nárůstu obratu žalobce. Vzhledem k tomu, že u něj po poskytnutí dotace prokazatelně k žádnému nárůstu obratu ve sledovaném období nedošlo, je zřejmé, že účel dotace, tj. navýšení konkurenceschopnosti žalobcova podniku, které se mělo projevit právě v nárůstu jeho obratu ve sledovaném období alespoň o 10 % ve srovnání s výchozím stavem, nebyl dosažen. Neobstojí tak žalobcovo tvrzení, že hlavní materiální cíl projektu byl splněn. Tímto cílem nebylo umožnit žalobci, aby si mohl pořídit unikátní frézovací stroj, ale zvýšit konkurenceschopnost jeho podniku, což se mělo projevit právě nárůstem obratu ve sledovaném období.

Nesplněním podmínky nárůstu obratu alespoň o 10 % po dobu 3 let ode dne ukončení realizace projektu došlo ze strany žalobce objektivně k porušení účelu smlouvy o poskytnutí dotace dle čl. III. odst. 2 písm. h/ a rovněž podmínky stanovené v čl. V. bodu 10 smlouvy o poskytnutí dotace, a tím k porušení rozpočtové kázně dle § 22 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2002 Sb., spočívajícímu v neoprávněném použití peněžních prostředků. Tím je podle zákona i takové použití peněžních prostředků, kterým byla porušena povinnost stanovená smlouvou o poskytnutí těchto prostředků, která souvisí s účelem, na který byly peněžní prostředky poskytnuty.

V projednávané věci není namístě hovořit o toliko mechanické aplikaci právního předpisu ze strany žalovaného. Žalovaný, potažmo správce daně, naopak správně aplikoval relevantní ustanovení právních norem a dostál veškerým požadavkům na interpretaci právních předpisů, jež jsou obsaženy v žalobcem zmiňované judikatuře Ústavního soudu. Hodnocení toho, zda v rozhodném období byla hospodářská krize, jaké byly její dopady na žalobce či do jaké míry bylo nedosažení smluvně sjednané hodnoty nárůstu obratu zaviněno žalobcem, by bylo nad rámec zákonných povinností správního orgánu. Tyto žalobcem tvrzené skutečnosti nemohly mít na rozhodnutí žalovaného ve věci samé žádný vliv s ohledem na nepřipustnost správního uvážení.

Nedůvodná je i námitka nesouladu přijatého řešení s veřejným zájmem. Je pravdou, že účelem poskytování dotací malým a středním podnikům z předmětného operačního programu je přispět ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti, tuto skutečnost však nelze směřovat *s veřejným zájmem na řádném hospodaření s finančními prostředky státu či územních samosprávných celků a účelnosti jejich vynakládání*. Jednou ze základních zásad ovládajících nakládání s veřejnými prostředky je účelnost jejich vynakládání, se kterou je nutně spojena povinnost důsledné průběžné i následné kontroly jejich využití. Právě proto byly ve smlouvě o poskytnutí dotace *na základě dohody obou smluvních stran* sjednány monitorovací indikátory, které měly sloužit k vyhodnocení toho, zda došlo k naplnění účelu smlouvy, a zda tedy byly finanční prostředky poskytnuté žalobci formou dotace vynaloženy účelně. Uložení odvodu žalobci za zjištěné porušení rozpočtové kázně spočívající v nesplnění podmínek dohodnutých ve smlouvě o poskytnutí dotace je s výše zmíněným veřejným zájmem zcela jistě v souladu a nelze je označit za nespravedlivé.

To, že žalobce splnil dva ze tří sjednaných monitorovacích indikátorů, což ostatně nikdo nezpochybňuje, je pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí irelevantní, stejně jako nepříznivé důsledky, které pro něj bude dle jeho tvrzení znamenat zaplacení uloženého odvodu. Žalobce byl povinen splnit všechny tři sjednané monitorovací indikátory a nikoliv pouze dva z nich. Je samozřejmé, že uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně ve výši odpovídající poskytnuté dotaci je citelným zásahem do hospodaření příjemce dotace, zvláště jedná-li se o dotaci v řádu milionů korun. Negativní důsledky, které jsou s povinností zaplatit uložený odvod spojeny, nicméně nejsou liberačním důvodem, na jehož základě by správce daně mohl rozhodnout o neuložení daného odvodu. Žalobce si zkrátka musel být při čerpání dotace vědom toho, že při porušení smlouvy o poskytnutí dotace (nesplnění monitorovacích indikátorů) bude povinen poskytnuté peněžní prostředky v podobě odvodu za porušení rozpočtové kázně vrátit, a nemůže se nyní této povinnosti zprostit s poukazem na negativní důsledky, které pro něj bude zaplacení uloženého odvodu znamenat.

Pro rozhodnutí soudu ve věci samé jsou zcela nepodstatná též žalobcova tvrzení o jeho snaze posílit od začátku roku 2015 svou pozici na trhu a postupně realizovat inovace svých výrobků, a stejně tak i tvrzení o unikátním charakteru frézovacího stroje pořízeného z poskytnuté dotace. Tato tvrzení se zcela míjí s nosnými důvody uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně a nijak nedokládají nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Neopodstatněnou shledal soud i námitku, že světová hospodářská krize je sama o sobě důvodem k prominutí sankce (uloženého odvodu) dle přílohy „U“ Projektové dokumentace. Žalobce v tomto žalobním bodu směřuje dvě odlišná řízení, a sice řízení o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně a řízení o prominutí dříve uloženého odvodu. O prominutí povinnosti odvodu rozhoduje dle § 22 odst. 12 zákona č. 250/2000 Sb., orgán, který o poskytnutí peněžních prostředků rozhodl, na základě písemné žádosti toho, kdo porušil rozpočtovou kázeň. Jedná se tedy o zcela jiné řízení, zahajované na základě žádosti subjektu, kterému byla dříve pravomocně uložena povinnost odvodu. Až v tomto řízení je přípustné správní uvážení, které spočívá v posouzení existence důvodů zvláštního zřetele hodných. Napadené rozhodnutí však není rozhodnutím vydaným v řízení o žádosti žalobce o prominutí uloženého odvodu, a již proto nemůže být úspěšná námitka, v níž žalobce poukazuje na možné důvody prominutí sankce.

Soud pouze na okraj uvádí, že nesdílí žalobcovo přesvědčení o tom, že finanční krize je jedním z důvodů pro prominutí sankce (odvodu za porušení rozpočtové kázně) předpokládaných dle přílohy „U“ projektové příručky „Postupy pro stanovení odvodu za

porušení rozpočtové kázně“ operačního programu Praha – Konkurenceschopnost. Ta v příloze 1 uvádí *taxativní* výčet přípustných důvodů pro prominutí či částečné prominutí odvodu, přičemž dle písmene m) je takovým důvodem to, že k porušení podmínek došlo skutečnostmi na vůli příjemce nezávislými – *z důvodu prokázané chyby poskytovatele, přírodní katastrofy či vlivem státem změněné situace*. Žádná z těchto vyjmenovaných situací v případě žalobce nenastala. Žalovanému je rovněž nutno přisvědčit v tom, že podle přílohy „U“ projektové příručky se u žalobce jednalo o závažné porušení rozpočtové kázně, u kterého nelze odvod prominout. Dle přílohy 2 bodu 2 totiž platí, že nedosáhne-li projekt hodnot monitorovacích indikátorů stanovených ve smlouvě o financování/schválené projektové žádosti, vždy dojde ke zhodnocení vlivu na výsledné hodnocení projektu. V případě, že projekt nedosáhne limitní bodové hranice 50 bodů, bude vyměřen odvod ve výši 100 %. Podle bodu 1.1 pak platí, že za méně závažná jsou považována pouze vymezená pochybení, u nichž je stanovena sazba nižšího odvodu. U závažných pochybení nelze stanovit nižší odvod či odvod prominout.

Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Protože žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 25. října 2017

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: L. H.